

న ర ప తి

ఓ నరపతి! నువ్వు ముప్పై ఏడుగురు రాజకుమారులు
మోసే వివిధరత్న సువర్ణ పల్యంకిపై ఊరేగుతూ ఉంటావు.

గారీశంకరశృంగమహామహిమ ప్రదేశాలలో తిరుగాడే
దేశముగచామరాలలో నవయావశచంద్రికాస్నాతలై న
మహారాజకుమారికలు పదహారుగురు మంజులకంకాకింకిణీ
స్యానాలు వెలయ నీకు సదా వీస్తూఉంటారు. నీ వైభవం యక్షు
వతి కుబేరుడికూడా లేనేలేదు.

నరపతి! నీ కీగంటిఎరుపులు చూడగానే హిమా
లయాది వర్షతములు కదలిపోతాయి. సదా సంతోషంతో
ఉన్నాంగే బింటివాడైన సముద్రుడు ఇంకిపోతాడు. అనేకోర్మి
కోష్ఠలితమైన నీ అంగుళీవ్యంజనములకు ఒక్క సారిగా ఇరువది
యొక్క అక్షోహిణీలు గజతురగపదాతులు, సర్వనౌకా
బలాలు హుమ్మని ముందు కురికిపోతవి. మానవావృత నిబిడ
జనపదములు ఎడారులై తే, మరుభూములు పట్టణా లౌతవి.
నీ బలసంపత్తి దేవచమూవతియగు కుమారునకే లేదు.

2

ఆ నరపతి ఒకనాడు ముప్పై రెండురాజ్యాలకు పాలకు
లగు తన సామంతులకుమారులు మోసే అందలమునుంచి
ఉన్నాడు. మంచి అందమైన వస్త్రాలు ధరించి, అంతఃపురంలో
అంతటా ఏమాత్రం దారితెనా ఎడంలేకుండా, అడ్డంగా పండు
గొనిఉన్నారు, తాను జయించిన లాతిరాజ్యాలనుంచి ఖైదీలుగా

పట్టుకొనివచ్చిన మంత్రులు, సేనానాయకులు, రాజకుమారులున్నా—వాళ్ళమీదనుంచి కాల్లుపోదిగిన బంగారపుచెప్పులతో నడుస్తూ తననుందిరం చేరా డా రాజు. ఆ మందిరవై భవం మచిలీపట్టణపు పల్లవకపురిప్రతిసీరాదులు, గంధాతిముక్తకశ్రీపర్ణికాది దారువుల శిల్పములుగల గోపానసీపటలాదులు, దంతస్తంభాలు, రత్నస్థగిత సువర్ణసింహాసనాలు, సింహశార్దూలమృగాదన కృష్ణసారాది మృగచర్మాలు, సువర్ణధూపదీపస్తంభాలు, కాశ్మీరపు పట్టువనిచేసిన దుకూలాంబరాల చాందినీలు, అందుండి వ్రేలాడు నీలగారుత్మతలోహితక, వజ్రముల దీపపుబుడ్లు, భీమ, వాయుపుత్రాభిమన్యు, రామ, రావణ, సుందోపసుందాదివీరుల చిత్రలేఖనములు, స్ఫటికరత్న నీలాది వివిధవర్ణశిలలు, చంద్రశిలలు చెక్కిన శిల్పాలు.

ఆ నరపతి వచ్చి పట్టుతలగడలు, పరువులు వేసిన ఒక పీఠముపై అధివసించగా, పూర్ణచంద్రబింబాస్వలగు బాలికలు వచ్చి, కొందరు సువాసనవేళ్ళ వినకకట్టలతో వీస్తున్నారు. కొందరు వీణాగీతాలతో కంఠాలు మేళవించి, కాకలీధ్వనులతో పాటలు పాడుతూఉన్నారు. కొందరు సాదసేవ చేస్తూఉన్నారు. కొందరు వర్ణకంఠో వయారంగా అతని దేహమునకు లేవూరవూయుచున్నారు.

ఆ నరపతి మహాసత్కుడు, ఆజానుబాహుడూ అయి ఉన్నాడు. అతని విశాలమైనవక్షం హిమాలయపర్వతసామువులా ఉంది. అతనిభుజాలు, చేతులు వీనుగుకుంభాలు, తొండాలు. ఆ నరపతి గౌరీశంకరశృంగంలా మహోన్నతరూపుడు.

మల్లయుద్ధ గదాయుద్ధాలలో శక్తి, తోమరం అవీ అత్యంత
 నిపుణంగా వేయటంలో యిరువదినాలుగు రీతుల కత్తిసాములు,
 ఘాతము, గతి, వక్రము, ప్రతిఘాత, ఆవగతి, లక్ష్యము మొద
 లైనవాటిల్లో అత్యంతంగా ప్రావీణ్యం ఉంది. ధనుర్వేదంలో
 అరుణుణి మించిపోతాడు. గజ తురగ శాస్త్రము లతనికి అశ్వసీ
 ముమారులకుమలే అతివిచిత్రంగా వచ్చును.

ఆ నరపతి చాలా అందమైనవాడు. అతన్ని చూస్తే
 అవ్వరసలు మొదలైన దివ్యనారీమణులకూడా హృదయం
 కొట్టుకొనేది. దేవతలోనే లేడు అతనితో సమానమైన సుందర
 మూర్తి. అతడు అన్నికళల్లో, అన్ని శాస్త్రాల్లో మహాసిద్ధి
 సంపాదించాడు

సేనలు నడపడం, కొద్దిసేనలతో గొప్పసైన్యములను
 కూడా చీకాకుంపరచి నాశనంచేయడం, ఘనవ్యూహాలు
 పన్నడం, వీటిల్లో ద్రోణాచార్యుడుకూడా అతనికి ఈడుకాడు.

భయంకరంగా యుద్ధముజరిగినప్పుడుకూడా అతని
 సైన్యాల్లో భటులు ఎప్పుడూ కొద్దే నశించడం. రథ గజ
 తురగ పదాతిదళాలప్రతివీరుడు, సముద్రాల్లో ఆ నరపతియుద్ధ
 నౌకలనావికులు అందరూ అతడంటే మహాప్రేమతో
 ఉంటారు. అతడు వారికి నచ్చిన నాయకుడు. గొప్పగా ధన
 మిచ్చుప్రభువు, వారి హృదయం రంజించే వీరుడు.

దేశాలన్నీ జయించా డా నరపతి. కానుకలూ, కప్పాలు
 కొన్నాడు. రాజసూయయాగములు మూడు చేశా డా చిన్న
 తనంలోనే--ఆర్షము కాకపోయినా,

ఉండే నిరసనచేత, వాళ్ళకష్టసుఖాలు విచారించడంగాని, వాండ్రకు సౌకర్యాలుకలుగజేయడంగాని, వాళ్ళకు సరియైన పుష్కలముకలిగేటటుమాడడంగాని, సుతరామూ ఏమిన్నీలేదు. తన కింద ఉండే నామంతకాజులు ఎవరైతే తన మండలంలో ప్రజానురంజకులై వారిని సకల ధర్మయుక్తంగా పరిపాలన చేస్తూఉంటే, ఆ రాజులను ఈ నరపతి హేళనచెయ్యడం వాళ్ళను తన మహాసభలో ఆశ్రయపరచడం.

నరుల్ని వాహనంగా జేసి నైరుతినిమించిన రాక్షసుడై నరబాధకుడై మహా అందగాడై ఆ నరపతి మహాభయంకర భుజంగంలా, చండ మృగాదనంలా, క్రూరసౌందర్యంతో విరాజిల్లుతూ ఉండేవాడు.

4

ఆనాడు అలా మందిరంలో శయనించిఉండి, మూలగా వీణవాయిస్తూఉన్న ఒక దివ్యమోహనవిగ్రహయైన చిన్న దాన్ని తనదగ్గరకురమ్మని సైగజేశాడు ఆ నరపతి. ఆమెను వర్ణించాలంటే మనోహర సుగంధకుసుమాలన్నీ మలగికలగి పోతవి. మందమలయ శీతలశవనాంకురాలు మాటుమణిగి పోతవి. మంజులసౌదామినీలతలు మసకమసకలై పోతవి.

ఇరువదివర్షాలుప్రాయంవాడైన ఆ నరపతి వివాహము చేసుకొనలేదు. వివాహం అతని కేమీ ఇష్టంలేదు. స్త్రీ అంటే అసహ్యము. జీవ ప్రపంచంలో హేయమైంది వసిత. వాళ్ళు సేవకేకాని, ఉద్వాహంచేసుకోవడానికా? ఆ నరపతి ఘోటక బ్రహ్మచారి.

వణుకుతూవచ్చింది ఆ కన్యక నరపతియెదుటకు. “భరత వర్షంలో ఉన్న అద్భుత లావణ్యవతీ గణములలోకెల్ల న స్వ చాలా అందమైనదానవుటగా? నీ కన్నులు ఆనందంలో సర్వముల నీలాభిప్రథముల తేలియాడి సర్వవర్ణాలమినుకాడునక్షత్రాల్ని, విచారంలో జలపతిబింబితకాదంబినీచచ్చన్న సంధ్యాకాంతుల్ని, రాదంలో భయంకరకాలాహిపుణాగజ్వలిత రత్నాల్ని, ప్రేమలో శరత్సూరిమాచంద్రచంద్రికాంచలస్వచ్ఛనర్తనాల్ని పోలుతవటగా? అయితే ఏం! నాకు సన్నుమాస్తే ఈ అసవ్యాం ఎందుకు?” అని నరపతి అడిగాడు.

ఆ బాల మాటాడలేదు. “నీ వీ మృదువైనదేహాంతో, నీ కులికీపోయే వయ్యారంతో నిల్చున్నావు. హారాలతో వెలిగిపోతున్న నీ కంఠాన్ని ఈ వేళ్ళు నలిపివేస్తే ఏంచేస్తావు?” ఆ అబల ఒక అడుగు వెనక్కివేసింది.

“ఉస్” అని నరపతి ఆ పీఠము పట్టుదిండవై ఒరిగి పోయాడు. ఆతని కర్కశహృదయంలో ఏదో తీరని వ్యధ!

పసిపిల్ల లా నరపతికి హేయపదార్థములు. అతడు రాజ్యాలలో సంచరిస్తూఉంటే నినుగులు కంటబడకూడదు. ఏ తలిదండ్రులైనా, నరపతి కేదురుగా పోనిచ్చారా ఆ తలి దండ్రులకు నూటయిగువది కొరడా దెబ్బలు; ఆ శిశువుకు ఒక చిన్న బెత్తపు కొరడా దెబ్బ!

ఆ నరపతిరాజ్యంలో ప్రజలకి అతడంటే భయం. పరాయి రాజ్యాల్లో ప్రజలకూ ప్రాణభయమే. ఏ మిడతలదండల్కూ ఏ మహామారిలా సైన్యాల్లో పచ్చిపడతాడో అని భయం ఎంతదూరంలో ఉండే రాజ్యాలవారికూడా.

అతడు సర్వశాస్త్రాలు మూలబెట్టాడు. సంగీతాది మనో
హరకళలు మటుమార్చాడు సభలు, రాజ్యాంగమంత్రా
లోచనలు మరిచే గాయాడు. మంత్రులంటే అసహ్యము. రాజ
పశువులు మోసే అందలం ఎక్కడం, సైన్యశిబిరంలోకి
పోవడం, వాళ్ళతో మాయాయుద్ధకీడలు సలుపుతూ ఉండడం—
అదే అతనికి నిత్యకీడ.

మళ్ళీ దిండ్రమీదనుంచి లేచాడు. “ఓ బాలికా! నేను
చేసిన మహాయుద్ధాలలో కెల్ల ఉత్కృష్టమైన రణరంగంలో,
నాశక్తి ఎవరనూ ఆరీతిగా కదల్పలేకపోయినటువంటి ద్వంద్వ
యుద్ధంలో, నీరాజ్యసైన్యాలు, నీతండ్రి సహాయనృపతుల
సైన్యాలు—ముప్పదినాల్గైహిణిల్ని, నీతండ్రినీ ఓడించి నిన్ను
చెరప్పికువచ్చా.

ఏమిటి నిన్ను తీసుకువచ్చినలాభం? అచ్చరలకన్న అంద
కత్తెలనిచెప్పే రాజకన్యకలంటే నాకు జుగుప్సమాతమే.
నువ్వంటే కోపంకూడాను—కాని మాటలకే భయపడి వెన
కంజవేశావే, నువ్వు నా వేటకుక్కలముందర వేయుటకుకూడ
పనికిరావు.”

ఆ బాలికకళ్లు మిరుమిట్లుగొలిపాయి. ఆమె శ్వేత
ఫాలము, పాటల కపోలము, అరుణములైన పెదవులు కంపిం
చింది. “ఓ నరపతి! నీకడ నన్నటువంటి కౌలేయక రాజ్యంలో
ఎట్టి భయంకర శునకాన్నెనా తీసికొని రానిమ్ము, నన్నది
ఏమిచేస్తుందో నీ కన్నులు పారకెత్తవిగాక!”

తోకతోక్కిన భుజంగంలా లేచాడా నరపతి. సాయం కాలానికి సభ్యులు, తన ధనకనకమహావట్టణంలోని ప్రజలు, సామంతులు, సైన్యాధిపతులు, అందరూ మల్లరంగానికి రావాలని ఆజ్ఞాపించాడు.

ఏమిది రాజాజ్ఞ! అని అందరూ చేరారు. అత్యంతవిశాలమైన మల్లరంగం కిటకిటలాడిపోయింది— జనసమూహంలో మల్లరంగంలో యిసుక రేణువులు ఆ అపరాహ్ణసూర్యకిరణాల్లో తళుకుతళుకుమనిపోయాయి.

నరపతి తేరిపారచూడజాలని వైభవంతో వచ్చాడు. ఆయుధపాణులైన స్త్రీభటులు పారాయిచ్చే అందలంతో వచ్చింది ఆ బాలిక. ఆ అబలారత్నాన్ని రణరంగంలోనికి తీసుకొనివచ్చారు. నరపతి సింహాసనం ఆకమించాడు. ఆ బాలిక చేతిలో ఒక బెత్తముమాత్ర మున్నది.

నరపతికన్నుల్లో అపహాస్యపువేలుగులు తిరుగుతూ ఉన్నవి. నరపతి చేతితో సంజ్ఞచేయగానే ఒకవైపునుంచి రాక్షసుడొకడు (ఒక అడివిజాతి మనుష్యుడు) భయంకరరూపంనాడు, జేవురించిన ఎఱ్ఱనిరంగువాడు, మిట్టకోరలవాడు, చింపిజుట్టువాడు, మదించినదేహంగలవాడు, ఎనిమిది అడుగుల పొడవుగలవాడు, రాతిదిమ్మెల వెడదవకందవాడు, మిడిగుడ్డవాడు గట్టి బంగారపుగొలుసుతో ఒక ఘనకాన్ని పట్టుకొని రణరంగంలోకి దుమికాడు.

6

మంచుకొండలకిప్పు త్తరంగా సోమేరు, మహామేరు,
 సుమేరు అను పర్వతాలున్నవి. మహామేరువే పశ్చిమద్వీపాల
 పర్వతపంక్తులకు, భరతఖండ, ఉత్తరదేశ, యక్ష దేశములమహి
 ధరశ్రేణులకు మాతృస్థానము. అక్కడ గాలి చొరజాలని అడ
 వులున్నై. ఆ అడవుల్లోంచి ఒక రాక్షసుడు పెద్దపులికన్న
 భయంకరమైంది, సివంగికన్న వేగంకలది, ఏనుగులాంటి సత్వం
 కలది, ఒక మృగదంశకమును తీసికొనివచ్చి, ఆ నరపతి గాం
 ధారదేశంలో దండుతో విడిసివున్నప్పుడు అతనిఎదుటకు వచ్చి
 నిల్చాడు.

“ఓ యెకిమీడా! నువ్వు నన్ను మల్ల ముష్టియుద్ధాల్లో
 గెలిస్తే నేనూ, సింహాన్నిచంపే నా కుక్కా నీకు బానిసల
 మాతాము. నేను గెలిస్తే నువ్వోడిపోతావా? నీ రాజ్యాల్లో
 నాయిష్టమైనట్లు ఒక నెలదినములు వుండి, నా అడవులకుపోతా”
 అని రాక్షసుడన్నాడు.

ఆ మానవుణ్ణి ఎగాదిగా చూశా డా నరపతి. వీరులతో
 యుద్ధంచేయడమే నరపతి జీవితము. సేనానాయకు లెవరికి
 యిష్టం లేకపోయినా, వాళ్లు నరపతికి ఆలోచనచెప్పలేరు.
 నిమిషంలో వాళ్ళప్రాణం లేదన్నమాటే. శార్దులచర్రపు
 టోరుకంతో ముందు కురికా డా నరపతి. భూజాస్థానంచేస్తూ
 మదవుటేచుగుల్లా, ఉన్నతపర్వతాలవలె రెండుసముద్రాల్లా
 వాళ్ళిద్దరూ ఒక యామం పోటాడారు. రాక్షసునిబలం, అనంత
 బలపూర్ణుడైన నరపతి జవం, యుద్ధనైపుణ్యము అతి విచిత్రము.

రాక్షసుడు ఆయాసపడిపోతూ ఉన్నాడు. నరవతి బలమంతా కూడబెట్టుతూ ఉన్నాడు. ఒక్కసారిగా మెరుములా, రాక్షసుడు ఒళ్ళుతేలియని అడవిదున్నపోతులా, రెండుగుప్పిళ్ళు కైకెత్తి తన విరోధిశిరము వ్రయ్యలుచేయడానికి ఉరికాడు నరవతి అంతకన్న అతివేగంగా, కండలుకట్టినఎడమచేయి, తలపైకెత్తి ఆ రెండుదెబ్బలు అందుకొని, కుడిచేయ్యిగుప్పిట్లతో పిడుగులాంటి ఒక సమ్మెట్పెట్టు ఆ రాక్షసునిముఖంపై ప్రయోగించాడు. రక్తం కక్కుకుంటూ ఆ రాక్షసుడు పడిపోయాడు.

... ..

ఆ రాక్షసుడు కుక్కతో రణరంగంలోకి వురికి, ఆ బాలికను ఎగాదిగా చూసి, ఆ బంగారుగొలుసు విప్పాడు నవ్వే పెదవులు ఆమెఅందాన్ని ఇనుమడిస్తూవుండగా, ఛంగున తనమీదికి కోరలుతెరచి వురికిన ఆ బైరవాసికంటె అమితవేగంతో ఆ బాలిక, పైకి తప్పకొని తనచేతిబెత్తముతో ఆ కుక్కముట్టెమీద అగ్నిశిఖలాంటి ఒక దెబ్బ చురుక్కుమనిపించింది. ఆ జాగిలం బాధచే ఉరుములాంటి అరపు అరిచింది. కోపంతో వెనక్కుతిరిగి, ఆ బాలికపైకి ఉరక్కుండానే పరుగునవచ్చింది. ఆ బాలికమోముపై నవ్వులేదు. మహాశక్తి తాండవమాడుతోంది ఆమెచేతిబెత్తం మేఘాల్లో మెరుపైంది. ఆ సారమేయసింహము మొగముచుట్టూ ఆ బెత్తం జవజవలాడించింది. ఆ కుక్క ఏమీతోచక ఒక ముహూర్తము చైతన్యరహిత మయింది.

ఇంతటిలోకే చురుక్కుమని పన్నని బెత్తపుదెబ్బ సరిగా కుక్కకళ్ళపై తగిలికళ్ళ మూతపడిపోయినవి. కెవ్వుమని ఆ సారమే

యవతి నేలపై మూతిమోపి, వ్యాదయంకరిగే అరపు అరచి నాడు. ఉరుమువంటి దానిగొంతుక కరిగిపోయింది.

ఆ శునక రాజము భయపడిపోయింది. ఏమియు తోచక తాత్కాలికంగా గుడ్డిఅయిపోయినకళ్ళతో నిల్చింది. దానిదొక్కలు, దేహము వణికిపోయాయి. ఆ బాలిక ఆ బెత్తము పారవేసి, అత్యంత మాధురీస్వనాల్తో ఆ కుక్కదగ్గరకు పోయి, దానితల తన వొడిలో ఉంచుకొని, దానిచెవిలో మాటలు చెప్పసాగింది. దాని ఒడలు తుడిచింది. దానికళ్లు బుత్తింది నీళ్లు కావతూవున్నకళ్లు విప్పిం దా కుక్క. బాలిక ముగం చూచి బొంగురుధ్వనితో ఆమెమోము నాఘ్రాణం చేసింది. తన్ను ఓడించిన ఆ బాలికీకీ, ఆ కుక్కకూ ప్రాణ స్నేహం కుదిరిపోయింది. ఆ బాలిక చురుకువాటులతో ఆ కుక్క రాజము యొక్క కరకుతనం మటుమాయమైపోయింది. నీట్లు నుడితిరుగు కమలనయనాలతో ఆ బాలిక ఆ కుక్కను ముద్దు పెట్టుకొని కౌగలించుకొంది.

ఆమె జవ్వన నిలబడి ఆ నరపతిదిక్కుచూచి “నరవతి! నువ్వు మహాబలవంతుడ వటు; మహా ఖడ్గ కృపాణయుద్ధాల్లో ప్రఖ్యాతి నందినావటు; నీకు నువ్వే సాటటు; నువ్వు ఓడించినా నది గర్వంపడుతూవున్న మా తండ్రిగారే నాకు గురువు. నేనూ సమస్తాయుధాలు అవలీలగా ఉపయోగించే కౌశలము కలిగినాన్ని. నీవు వీరుడవై తే నాతో కరవాలయుద్ధానికి రమ్ము. నువ్వు మహాబలవంతుమనుకొనే ఈ సా ర మే య ము నాకు ఓడిపోయినది. దీనికిన్నీ దీని స్నేహితుడగు నీ రాక్షసున

కున్నా పతివై న నిన్ను నేను ఓశించేయగలను." అని కాంతుల మెరిసే చూపులు వెదజలుతూ ఆ బాలిక అన్నది.

ఆ నరపతికి కోపంవచ్చింది. ఆ బాలికను ఆపాద మస్తకం చూచాడు. సింహాసనాన్నుంచి రెండంగల్లో ఆ బాలికదగ్గరకు వచ్చాడు. అతనితోపాటు సామంతులు, మంత్రులు, సేనాధికారులు, ఉద్యోగులు, సభ్యులు, ప్రజా సమూహం అందరూ లేచారు.

ఆ నరపతి బాలికభుజం పట్టి, తీక్షణంగా ఆమెమోము చూశాడు. ఒక్క పెడనవ్వు నవ్వాడు. తన అంగరక్షకబలాధికారికి తనకరవాలం తెమ్మని ఆజ్ఞయిచ్చాడు.

సింహాసనముపక్క ఆయుధపీఠముమీద వుంచిన నిశిత కరవాలము—రత్నాలుపొదిగిన బంగారుపిడిగలదాన్ని— కన్యాకుబములో ప్రఖ్యాతివహించిన ఒక మహాసిద్ధుడు రచించిన దాన్ని, ఓటమిఎరుగని ఆయుధరాజాన్ని తీసి, ఆ నీరెండలో ఝళిపించినాడు.

ఆ బాలిక ఆ అంగరక్షకబలాధికారిని పిలిచి అతని చెవిలో ఏదో ఒక రహస్యం చెప్పింది. అతడు నరపతి అనుమతితో రాజాంతఃపురముండుచోటికి పోయి, అక్కడ ఈ బాలిక చెలికత్తెయైన ఒక అంగనదగ్గరవున్న ఒక పొడుగు పాటిపెట్టె కొనివచ్చి ఆ బాలికముందిడెను. ఆమె ఆ పెట్టె నొకమీట నొక్క తెరచి, అందుండి పట్టుసంచీలో నున్న ఒరగలకరవాలము నొకదాన్ని తీసింది. ఆ వరనుండి సునాయాసముగా కరవాలము పైకి లాగి యుద్ధసన్నద్ధయై నిలిచింది. ఆ వంకరకత్తికి దంతపుషిడియే వున్నది. ఆ కత్తిపె

యిరవై నాలుగు అధర్వణవేదమంత్రాలున్నవి. ఆ కరవాలము పూర్వకాలాన చంద్రునిహస్తాన్ని వెలిగిపోయేదని ఋషులు చెప్పకొంటారు.

ఆ నరపతి కూరనేత్రాలు ముడుచుకుని, నలకలై, తీక్షణసూక్ష్మాగ్నులై పోయాయి. ఆ బాలికమోము శక్తిపూర్వకమైన హాసచంద్రికలు వెదజల్లుతూనేవుంది. వారిద్దరు యుద్ధం ప్రారంభించారు. సూక్ష్మకౌశలము కొంత చూపించాడా నరపతి. ఆ బాలిక వాని నన్నింటినీ నడుమనే విరిచింది.

ముందున్న ఎడమ కాలువంచి, కుడికాలు మనోవేగాన్ని ముందంజగా వేసి, అడుగునుండి ఎదుటి ఆయుధాన్ని తన ఆయుధంతో, మెరుములా పైకికొట్టి, ఆ మెలికే క్రిందివంపుగా త్రిప్పి, కత్తిపిడివట్టిన ముష్టియొక్క బొటనవేలిని పొడుచుటకు వరాలకమని పేరు. ఆ నరపతి ఆమెను అమితవేగాన నిరాయుధగా చేయుటకని ఆ నేర్పుచూపగానే, ఆమె నవ్వుచు అతని కన్న అద్భుతమైనవేగంతో, దానికి మారుఎత్తువేసి తప్పుకొనుటేకాకుండా, శూలవారియనుపేరబరగు మెలికతో తన కరవాలము అతనినొసటకు సూటిపెట్టింది. మహా కౌశల్యం గలిగినవాడగుటచేత ఆ నరపతి అత్యాశ్చర్యంతో చంగున వెనక్కు దుమికనాడు.

అక్కడనుంచి ఖింగుఖింగుమని కత్తులమోతలతో, చర్మమను రాపిళ్ళతో పన్నెండు ముహూర్తములకాలము వారిద్దరు ద్వంద్వసమరం చేసినవారై నారు. కొంతకాలము ఆ బాలిక మహాశక్తియైనది. షక్కపోటులు, అడ్డకోతలు, నిలుపుతీతలు, మెలికలు, వంపులు, మలుపువేటులు, జడివానలోని

చినుకుల్లా ఆ నరపతిచుట్టూ వర్షింపజేసింది. వేటుకు అడు
సాటువంపుకు నిలువుతెంపు. మెలికకు జరుగిన వాలుక, తీతకు
పదునువేత, వీనితో ఆ నరపతి ఒక్క అడుగే ఒక్క అడుగే
వెనక్కు తగ్గుతో ఏమరుపాటుకాని చూపుతో కాపాడుకుంటూ
ఆ రంగంచుట్టూ మూడుసార్లు తిరిగాడు. విచిత్రమైన నేర్పుతో
నరపతి ఒక్కగంతున నూతనగతులు ప్రారంభించి, ఆ బాలికను
సుడిగుండములోని పుష్పంలా ఆడించివేసినాడు. అంతకన్నను
మఱియు మంచివిన్నాణంతో తన్ను రక్షించుకుంటూ బాలిక
ఏటుకు ఏటు, పాటుకు పాటు, కోతకు కోత బదులిచ్చుచు
వెనక్కి తగ్గినది.

ఆ పోరాటము ఇంకను పది ముహూరములు సాగినది.

7

ఏ వేగానవచ్చిందో, ఏ మెరుపుతోవచ్చిందో ఒక అతి
సున్నితమైన వజ్రఘాతమువంటి పాడుపు! ఆ బాలికకు
హృదయముకడ గాయము; చేతిలో కత్తి పట్టువీడి నవ్వుతో
కళ్ళుమూతపడ, “వ్రాభూ! నువ్వు విజయం గాంచినావు
సుమీ!” అని అంటూ దిగజారి రణరంగములో పడిపోయింది.
ఆమెగుండెలనుండి చివ్వున రక్తపువెల్లువ వెడలివచ్చినది.

ఆ నరపతి వెట్టివాళ్ళా చూశాడు అటూ ఇటూ. పడి
పోయిన ఆ మహారాజకుమారి—ఆ వీరకన్యకవైపు దృష్టి
పోనిచ్చాడు. అతనికేమిటో మతిపోయినట్లయింది ఒక్కసారిగా.
తన్నెదిరించిన ఈ తుచ్చబాలిక కూలిపోయిందికదా! అని
సంతోషాన నిటూర్పుచ్చాడు.

చెలువుల మెరువై, కారుమబ్బులలోంచి వెలిగిపోయే చందకిరణాలదండై, సడలిపోయిన పూలదండలా ఉన్న ఆ బాలికమోము చూశాడు! తనకత్తి విసరి పారవైచి, చటుక్కున వంగి, ఆ బాలికను ఎత్తుకొని తన హృదయానికి అనుముకొన్నాడు. ఆ నరపతికళ్లు నీటినుట్లు తిరిగినవి. “ఎంతటి రాగుండె మనిషిని. ఈదేవి పాదాలధూళి తాకుటకయిన అర్హుడను కానే! శుచ్ఛహృదయంలో, — నా ప్రాణానికి ప్రాణం, నా ఆత్మకు పరమేశ్వరియైన నా దేవిని కరకుపిశాచి వలె నరుకుకొన్నాను — దేవీ! ఒకసారి కనుతెరవవా! మూఢుడైన ఈ పాపిని క్షమించవా?” అని వడకిపోవు కంఠధ్వనితో విలపించాడు.

... ..

మేఘాలతోనిండిన రాత్రిలో ఉదయం ప్రవేశించినట్లా బాలిక కన్నులు విప్పినది. వర్షపుచినుకులతోనిండిన పూలపై ఉదయారుణకమలకాంతకిరణాలు ప్రసరించినట్లు, ఆమెపెదవుల నవ్వులు ప్రసరించాయి.

“ప్రభూ! ఇప్పటికైనా మీ హృదయం కరిగిందా? ప్రీమించిన నా ప్రియఝరీరాసి, కర్కశశిలాచ్ఛాదితం అయి ఉన్నదని నాకు తెలుసును ఆత్మేశ్వరా!” ఆమె మాటలు ఇంకను అస్పష్టమైనాయి. “ప్రభూ మీ కఠినహస్తాలు నా పూల పా—ను—వు!” అని ఆమె కన్నులుమూసుకొని మూర్ఛపోయింది.

అతనిచేతులలో దివ్యవరంలా, అమృతకలశిలా, రూపం తాల్చిన పరమమోక్షంలా ఉన్న ఆ బాలికనుదురు పెదవులతో స్పృశించి ఆ నరపతి కన్నులెత్తి “నేను లేరనుకున్న సర్వదేవతలారా! నాకు మీచే ప్రసాదింపబడిన ఈ మహాయజ్ఞప్రసాదాన్ని మీరే తరలించుకుపోకుండురుగాక!

“ఓ విశ్వాలను నిండిఉన్న ఇంద్రమిత్రావరుణులారా! ఈ మీ దివ్యవరమైన అమృత రహస్యాన్ని ఈ మీ నూతన భక్తుడు అంచులుమాత్రమైనా సాన్నిధ్యంచేసుకోకుండా మీరు తరలించుకుపోకుండురుగాక!

“ఓ సర్వజగజ్జీవుల ప్రియబంధువైన శమనుడా! మృకం డనుతుని నువ్వు చేకొనిపోలేనియట్లు నా యీ ఆత్మశక్తి రూపాన్ని తరలించుకుపోలేకుండువుగాక!”

ఆతని ఆర్తనాదము గజేంద్రుని గాఢదీనాత్మికమైన మంత్రమైనది.

ఆ బాలిక అతనిచేతులలో కదలినది. ఆతనిచే ఆ బాలిక సింహాసనంమీద పరుండపెట్టబడినదాయెను. ఓ నరపతి! నువ్వు లోకాలను హింసించినవాడవు. నేడు ఈమె సాన్నిధ్యంలో ప్రజాదాసుడవై పోయినావు.

ఓ నరపతి! నువ్వు లోకదుఃఖాన్ని కర్కశత్వాన్ని నీ లోచనాలనుండి ఇంద్రప్రియుక్తమైనవజ్రము మేఘాలను కరిగించునట్లు, నీ తీక్షణబాధచేత కరిగించి ప్రవాహాలు కట్టించినావు.

ఆ నరపతి మాతలా ఆమె స్తనవస్త్రము సడలించినవా
డాయెను.

ఆ నరపతి దెబ్బతిన్న హరిణమాతనుచూచిన శాబ
కంలా వణకిపోయినాడు.

వెంటనే అపరధస్వంతరివంటి మహాబుసి ఆ బాలికను
సమీపించి గాయము పరిశీలించి, హృదయము తప్పి దిగువగా
జారిపోయిన ఆ మహాగాయాన్ని ఓషధులచే కట్టుకట్టినాడు.

9

శీతతమస్సులు వీడి వరీమళపూరితమైన వసంతము వన
వృక్షశాఖాంతరాల నునురెమ్మలుగా, కషాయకిసలయాలుగా
ఉదయించింది.

ఉషస్సులలోని మత్తు సడలి నూత్నస్పృష్టి జలజలలా
దుకూ పొంగివస్తున్నది.

ఆకాశాన తెల్లని రాయంచలజంట. చిగురు గుబురు
లలో పికద్వయం. సరస్సులో కమలంపై లేత సూర్యకిరణం.

ఆ నరపతి ఆ బాలికమానవత్వపీఠంముందు ఉదయ
పూజోపవిష్టుడై.